

Exempel på föreningsstruktur i Saco-S-förening/råd med verksamhet i flera nivåer inom en myndighet

Saco-S årsmöte 2009 fastställde Grundläggande principer för hur Saco-S-föreningar (råd) ska vara organiserade. Samtidigt fastställdes nya normalstadgar för Saco-S föreningar som finns vid geografiskt sammanhållna myndigheter.

Normalstadgarna kan inte direkt tillämpas i en geografiskt spridd organisation. Saco-S styrelse har därför tagit fram detta exempel som en **vägledning** för Saco-S-föreningar i geografiskt spridda organisationer i deras arbete med att skapa en lämplig föreningsstruktur på sin myndighet. Exemplet är alltså en vägledning och inte föreskrift. Det innebär att andra strukturer kan väljas under förutsättning att de grundläggande principerna beaktas.

Vid utarbetande av exemplet, som avser myndigheter med facklig verksamhet på flera nivåer, har ett viktigt mål varit att lyfta fram betydelsen av föreningsdemokrati och allsidigt sammansatta styrelser på *alla* nivåer i föreningen. Andra mål har varit att ha ett så stort medlemsinflytande som möjligt på de olika nivåerna, samt att göra så många medlemmar som möjligt valbara.

Till den centrala, regionala eller motsvarande, styrelsen ska en valberedning skapa ett förslag som avspeglar hela medlemskollektivet inom myndigheten på det sätt som fastställts i de Grundläggande principerna. Den ordning som beskrivs i exemplet bygger på ett resonemang som syftar till att skapa en mångfald av bakgrund och erfarenhet i styrelsen på den högre nivån.

I exemplet har vidare gjorts en avvägning mellan ett direkt inflytande för medlemmarna i form av rösträtt för alla medlemmar på alla nivåer, och möjligheten att få en allsidigt sammansatt styrelse på den högre nivån. Valberedningen spelar här en mycket viktig roll eftersom det är den som ska ta fram förslag till styrelse på denna nivå.

Här följer en illustration av modellen, som bygger på ett exempel med ett huvudkontor (HK) benämnt A och nio lokala enheter som kallas B till J. Den lokala Saco-styrelsen vid enhet A är personerna A1 – A5, vid enheten B kallar vi styrelseledamöterna B1 – B 5 o s v. Nr 1 vid varje bokstav är ordföranden.

A (HK)	B	C	D	E
A1, A2, A3, A4, A5	B1, B2, B3, B4, B5	C1, C2, C3, C4, C5	D1, D2, D3, D4, D5	E1, E2, E3, E4, E5
F	G	H	I	J
F1, F2, F3, F4, F5	G1, G2, G3, G4, G5	H1, H2, H3, H4, H5	I1, I2, I3, I4, I5	J1, J2, J3, J4, J5

Var och en av de 10 enheterna har en styrelse som är vald i direktval av medlemmarna vid respektive enhet. Erfarenhetsmässigt vet vi att lokala styrelser, vilket är naturligt, domineras av dem som arbetar med myndighetens huvudsakliga uppgift. Om exempel skulle vara hämtat från rättsväsendet är antagligen fyra av de fem i styrelsen jurister, gäller det kulturområdet är fyra av fem t ex intendenten eller arkivarier. Den femte styrelseledamoten kanske är den enda som kompletterar med ett annat yrke, t ex en ekonom inom kulturområdet eller någon från informationsavdelningen vid rättsväsendet. Förutom yrke är även kön, ålder etnicitet mm viktiga faktorer för att skapa en mångfald i representationen.

I en ordning där varje enhet nominerar sin ordförande till den centrala styrelsen finns en risk att styrelsen nästa nivå får en ensidig sammansättning som inte avspeglar medlemssammansättningen. Därför förordas en annan ordning där valberedningen även kan söka en styrelse bland

- samtliga 50 lokala förtroendevalda (A-J, alla fem, på varje lokalkontor)
- andra lämpliga medlemmar som valberedningen känner till
- personer nominerade direkt av medlemmar till valberedningen

Med den ordningen, ökar möjligheten till större mångfald i linje med det övergripande mål som beskrivs ovan. Självfallet ska valberedningen även ta hänsyn till faktorer som lämplighet och erfarenhet. Efter beredning skulle valberedningen kunna lämna ett förslag på central styrelse med sju ledamöter som ser ut så här: B1, D1, A5, G2, C4, J1 och en person som inte ingår i styrelsen vid något av lokalkontoren, utan t ex nomineras av en medlem. En fördel med att valberedningen kan gå utanför dem som valts till de lokala styrelserna (A-J ovan) är att man får ett större urval om det är få som representerar en viss aspekt av medlemskåren bland de valda och ingen av dem vill ha ytterligare ett uppdrag.

När valberedningen lagt sitt förslag sker val av en ny central styrelse. Eftersom det normalt är praktiskt svårt att hålla ett val där alla medlemmar i föreningen är endast styrelseledamöterna vid de tio enheterna röstberättigade. Dessa väljer alltså den nya styrelsen för den högsta nivån.

Det ska återigen understrykas att detta är ett exempel. Ordningen kan, utifrån särskilda förutsättningar vid myndigheten, kompletteras eller ändras beroende på myndighetens organisation. T ex kan olika lokala enheter vara av mycket olika storlek, vilket rimligen också ska avspeglas när man väljer styrelse för den högre nivån. Säkert finns också andra hänsyn som måste tas.